

TÜRK DİLİ-I

2016 GÜZ ARA 3300-A

1. Esperanto gibi yapay dillerin icat ediliş nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bu dili bilmeyenlerin konuşmaları anlamaması
- B) Doğal dillere göre daha üstün bir dil yaratmak istenmesi
- C) İnsan dillerinin yetersiz görülmesi
- D) Diğer dilleri konuşan insanlara karşı ayrıcalık yaratmak istenmesi
- E) İletişim engelinin kaldırılması ve insanların birbirlerini kolayca anlamalarının sağlanması

2. "Bir dilin tarihî, siyasî, sosyal ve kültürel nedenlerle değişik bölgelerde ses yapısı, şekil yapısı ve kelime hazinesi bakımından önemli farklarla birbirinden ayrılan kollarından her biridir." şeklinde tanımlanan terim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lehçe
- B) Dil ailesi
- C) Ana dil
- D) Birey dili
- E) Bölgesel dil

3. Aşağıdakilerden hangisinde bağımsız diller birlikte ve doğru olarak verilmiştir?

- A) Arnavutça-Yunanca-Ermenice
- B) Ermenice-Almanca-İngilizce
- C) Yunanca-Fransızca-İspanyolca
- D) Macarca-İngilizce-Ermenice
- E) İtalyanca-Almanca-Yunanca

4. Bilimsel bakımdan dilin özellikleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Dil, toplumsal ve ulusal bir kurumdur.
- B) Diller arasında benzerlikler ve ortaklıklar olabilir.
- C) İlkel dil - gelişmiş dil ayrımı vardır.
- D) Dilin üretim yetisi sınırsızdır.
- E) Dil, hem araç hem malzeme hem de bu aracı ve malzemeyi kullanan sistemdir.

5. Bir dil ailesi içinde yer alan; ancak coğrafi bakımdan ailenin diğer üyelerine komşu ya da yakın olmayan; eldeki dil bilimsel verilere göre herhangi bir dil ailesi içinde yer almayan veya aynı dil ailesi içinde yakın akrabası bulunmayan dillere ne ad verilir?

- A) Yazı dili
- B) İzole dil
- C) Kutsal dil
- D) Ölçünlü dil
- E) Argo

6. İbrani alfabesini XVI. yüzyıldan beri kullanan, günümüzde ise sadece dini metinlerde yer veren Türk boyu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karay
- B) Kumuk
- C) Karaçay
- D) Gagauz
- E) Kazak

7. Karahanlı Türkçesi dönemine ait olup Türk devlet anlayışını ve Türk'ün dünya ile ilişkisini, insanlar arası ilişkileri, Türk'ün tabiat algısını, bilgi karşısındaki tavrını konu edinen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divan-ı Hikmet
- B) Divanü Lugat'it-Türk
- C) Atabetü'l-Hakayık
- D) Kutadgu Bilig
- E) Mukaddimetü'l-Edeb

8. "Pek Eski Türk Yazısı" adlı çalışmasıyla Osmanlı'da Orhun Yazıtları hakkında ilk yayın yapan kişi kimdir?

- A) Necip Asım
- B) Ziya Gökalp
- C) Ömer Seyfettin
- D) Ali Canip
- E) Şemsettin Sami

9. Asıl Kıpçak sahasına ait Avrupalılar tarafından yazılmış eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Muhabbetname
- B) Codex Cumanicus
- C) Nehcü'l- Feradis
- D) Garib-nâme
- E) Divan-ı Hikmet

10. Uygur alfabesinin kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İbrani alfabesi
- B) Kiril alfabesi
- C) Köktürk alfabesi
- D) Soğut alfabesi
- E) Süryani alfabesi

11. attar > aktar örneğinde görülen ses olayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benzeşme
- B) Aykırılma
- C) Göçüşme
- D) Ötümlüleşme
- E) Dudaksızlaşma

12. Türk alfabesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) 29 harf, 2 ayırıcı işaret vardır.
- B) Sesçil (fonetik) bir alfabedir.
- C) Temel Latin alfabesindeki bazı harflerden ayırıcı işaretlerle yeni harfler yapılmıştır.
- D) Ses-yazı karşılıklılığı esastır.
- E) Ön damak k'si ve art damak k'si ayrı harflerle gösterilir.

13. "Türkçede sözcük sonunda yalnızca belirli ünsüz çiftleri bulunabilir." Buna göre aşağıdaki sözcüklerden hangisi Türkçe kökenlidir?

- A) nötr
- B) şevk
- C) sarp
- D) film
- E) devr

14. kirpik > kiprik örneğindeki ses olayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ünsüz türemesi
- B) Benzeşme
- C) Aykırılma
- D) Ünsüz düşmesi
- E) Göçüşme

15. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi "ünlü birleşmesi"ne bir örnektir?

- A) azıcık
- B) ıssız
- C) kapı
- D) kahvaltı
- E) uslu

16. Aşağıdakilerden hangisinde sıklık çatısı vardır?

- A) silkele-
- B) getir-
- C) bildir-
- D) yoğunlaş-
- E) kolla-

17. Tarihî dönemlerdeki kimi biçim birimlerin dil bilgisel işlevlerini yitirerek bugüne ulaşmasına ne ad verilir?

- A) Türeme
- B) Değişme
- C) Metatez
- D) Düşme
- E) Fosilleşme

18. Alan, araç, asalak, denetlemek, deprenmek, doruk, umarsız ve ürün sözcüklerinin yazı diline kazandırılma şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarama
- B) Kısaltma
- C) Derleme
- D) Birleştirme
- E) Türetme

19. Aşağıdakilerden hangisi kasıtlı yaratma yoluyla üretilmiş bir kelimedir?

- A) bilgisayar
- B) yazılım
- C) uygar
- D) uçak
- E) bilişim

20. "Kızlar eve gitti." cümlesinde kaç tane bağımlı biçim birim vardır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

CEVAP	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ANAHTARI	E	A	A	C	B	A	D	A	B	D	B	E	C	E	D	A	E	C	C	C

TÜRK DİLİ-I

2015 GÜZ ARA 3300-A

1. “Yapay dil” oluşturma gerekçesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konuşulan dile resmî statü kazandırılması
- B) Yok olmak üzere olan dillerin canlandırılması
- C) İletişim engelinin ortadan kaldırılması
- D) Konuşur sayısı azalan dillerin tespit edilmesi
- E) Belirli bir bölgede konuşulan dillerin koruma altına alınması

2. Budizm için kutsal kabul edilen dil aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanskrit
- B) Prakrit
- C) Sümerce
- D) Baskça
- E) Gilyak

3. İnsan dillerinin hayvan seslerinin taklidi esasına dayandığını ileri süren kuram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Unlem Kuramı
- B) Etkileşim Kuramı
- C) Güneş Kuramı
- D) Değişke Kuramı
- E) Yansıma Kuramı

4. Bir dilin veya dil ailesinin tarihî gelişim sürecinde kuramsal olarak var olduğu düşünülen en eski şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ana dili
- B) Ana dil
- C) Ulusal dil
- D) Yerli dil
- E) Resmî dil

5. Aşağıdakilerden hangisi hem coğrafî hem de dil bilimsel bakımdan izole dil olarak kabul edilir?

- A) Baskça
- B) Sümerce
- C) Toharca
- D) Gilyak
- E) Prakrit

6. Aşağıdakilerden hangisinde “yalınlayan diller”in en tipik örnekleri birlikte ve doğru olarak verilmiştir?

- A) Fince – Macarca – Japonca
- B) İngilizce – Farsça – Hintçe
- C) Gagauzca – Azerice – Türkmençe
- D) Kazakça – Karakalpakça – Nogayca
- E) Çince – Tibetçe – Vietnamca

7. Orta İran’da konuşulan ve Divanü Lugâti’t Türk’te Arguca olarak anılan dilin devamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Boşnakça
- B) Çuvaşça
- C) Tuvaca
- D) Halaçça
- E) Nogayca

8. Aşağıdakilerden hangisi “argo”nun özelliklerinden biri değildir?

- A) Belirli meslek gruplarına ya da toplumsal gruplara özgü olması
- B) Saygınlığının ölçünlü dile göre daha düşük olması
- C) Bir ülkenin çoğunluğu tarafından konuşulması
- D) Düşük statülü bir dil olması
- E) Özellikle gençler tarafından kullanılması

9. Aşağıdakilerden hangisi manevî kültür öğeleri arasında yer almaz?

- A) Geleneksel kıyafetler
- B) Ahlâk anlayışı
- C) Dünya görüşü
- D) İnançlar
- E) Davranış kalıpları

10. Aşağıdakilerden hangisi Anadolu sahasında, Türkçeye tercüme edilen ilk didaktik içerikli edebî eserler arasında yer almaz?

- A) Kelile ve Dimne
- B) Süheyl ü Nevbahar
- C) Marzubannâme
- D) Kutadgu Bilig
- E) Kısas-ı Enbiya

11. Türkçenin yazımı için çok yetersiz olan, dar bir çevrede 8. – 9. yüzyıllarda kısa süre kullanılan ve din yoluyla gelen ilk alfabe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mani
- B) Soğut
- C) Brahmi
- D) İbrani
- E) Grek

12. Aşağıdakilerden hangisi Tanzimat döneminde yazılan dil bilgisi kitaplarından biri değildir?

- A) Kavaid-i Osmaniye
- B) Revzen-i Mahlû
- C) Mikyasü'l-Lisan
- D) Medhal-i Kavaid
- E) Sarf-ı Türkî

13. Aşağıdakilerden hangisi Harezmi döneminden kalan eserlerden biri değildir?

- A) Muhabbetname
- B) Nehcü'l-Feradis
- C) Nesayimü'l-Mahabbe
- D) Muinü'l-Mürîd
- E) Mukaddimetü'l-Edeb

14. Oğuz Türkçesinin ilk dil bilgisi kitabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kutadgu Bilig
- B) Divan-ı Hikmet
- C) Müeyyiretü'l-Ulum
- D) Muinü'l-Mürîd
- E) Nesayimü'l-Mahabbe

15. Eski Türkçe dil özelliklerini gösteren, fallla ilgili yazma eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İrk Bitig
- B) Altun Yaruk
- C) Sekiz Yükmek
- D) Maitrsimit
- E) Prens Kalyanamkara Papamkara

16. Ali Şir Nevayî'nin Farsça ile Türkçeyi karşılaştırarak Türkçenin daha üstün bir dil olduğu sonucuna ulaştığı eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Divanü Lügati't-Türk
- B) Mecalisü'n-Nefayis
- C) Muinü'l-Mürîd
- D) Muhakemetü'l-Lügateyn
- E) Muhabbetname

17. Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde vurgunun yerinin değişmesi sözcüğün anlamını da değiştirir?

- A) yapıt
- B) meydan
- C) yeşil
- D) temel
- E) bölme

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü düşmesi vardır?

- A) Burada kalmayı tercih etti.
- B) Bu yolda çok emek harcadı.
- C) Daha nereye gideceğini bilmiyor.
- D) Ailesine karşı çok ilgisizdi.
- E) Yıllarca yalnız yaşadı.

19. “el” ve “gel” sözcüklerindeki (e) seslerinin söyleniş farklı olmasına rağmen anlam farkı yaratmaması aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Sese
- B) Alt ses birime
- C) Ses birime
- D) Foneme
- E) Göstergeye

20. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi yabancı kökenli değildir?

- A) hesap
- B) şükür
- C) ziyaret
- D) şimdi
- E) can

CEVAP	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ANAHTARI	C	B	E	B	A	E	D	C	A	D	A	B	C	C	A	D	E	E	B	D

TÜRK DİLİ-I

2014 GÜZ ARA 3300-A

1. Aşağıdakilerden hangisi yapay dil oluşturma gerekçelerinden biri değildir?

- A) Dil bilgisi kurallarını öğrenme kolaylığı sağlama
- B) Az konuşulan dilleri canlandırma
- C) Yaygın ana dillere yakın olma
- D) İşlevsel bir dil oluşturma
- E) İletişim engellerini ortadan kaldırma

2. Çekimli diller ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Üretim ve çekim, sözcük kök veya gövdelerinin sonuna yeni sözcükler yapan eklerin getirilmesi ile olur.
- B) Yunanca, Latince ve İngilizce çekimli dillerdendir.
- C) Sözcüğün biçiminin değişmesi anlamın değiştiğini gösterir.
- D) Çekimli dillerin en belirgin özellikler taşıyanı Arapçadır ; Arapçada çekimler, üçlü, dörtlü ve beşli ünsüz köklerden “vezin” adı verilen kalıplara göre yapılır.
- E) Sözcükteki biçimsel değişiklik, sözcüğün dil bilgisel işlevini de etkiler.

3. Tuvaca, Tofaca ve Yenisey Türkçesinin yer aldığı Türk yazı dili aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oğuz Türkçesi
- B) Argu Türkçesi
- C) Sibiry Türkçesi
- D) Uygur Türkçesi
- E) Kıpçak Türkçesi

4. Aşağıdakilerden hangisi Avrupa kıtasında konuşulan Ural-Altay dillerinden biri değildir?

- A) Türkçe
- B) Fince
- C) Gagauzca
- D) Tatar Türkçesi
- E) Romence

5. Aşağıdakilerden hangisi ait olduğu kültürel daire bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Süheyl ü Nevbahar
- B) Altun Yaruk
- C) Seküz Yükmeç
- D) Kuanşi Im Pusar
- E) Maytrisimit

6. Kültür ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kültürel davranışlar, toplum tarafından üzerinde uzlaşa sağlanan davranışlar bütünüdür.
- B) Kültürel unsurlar, insanların ortak akli çabalarıyla oluşur.
- C) Toplamların kültürel kimlikleri; sanatlarına, edebiyatlarına, mimarilerine, maddi ve manevi üretimlerine yansır.
- D) Küreselleşme, farklı toplumlara ait kültürel unsurlar arasındaki farkın artmasına neden olmaktadır.
- E) Toplumsal miras yoluyla diğer nesillere aktarılan kültürel unsurlar, gelenekleri meydana getirir.

7. Aşağıdakilerden hangisi Türk kültüründe ak/beyaz rengin çağrıştırdığı anlamlardan biri değildir?

- A) Aydınlık
- B) Gizlilik
- C) Parlaklık
- D) Namusluluk
- E) Dürüstlük

8. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet'in kabulünden sonra Türkçeye çevrilen eserlerden biri değildir?

- A) Kelile ve Dimne
- B) Süheyl ü Nevbahar
- C) Marzuban-nâme
- D) Kısâs-ı Enbiâ
- E) Prens Kalyanmkara ve Papamkara

9. Aşağıdakilerden hangisi Türklerin kullandığı alfabelerden biri değildir?

- A) Mani
- B) Grek
- C) Latin
- D) Slav (Kiril)
- E) Sanskrit

10. Türkçenin bilinen ilk ve hacimli yazılı belgelerini bırakan Türk devleti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Köktürk Devleti
- B) Karahanlı Devleti
- C) Uygur Devleti
- D) Osmanlı Devleti
- E) Gazne Devleti

11. Aşağıdaki yazıtlardan hangisi Soğut alfabesiyle yazılmıştır?

- A) Ongüt Yazıtı
- B) Tonyukuk Yazıtı
- C) Bugut Yazıtı
- D) Bilge Kağan Yazıtı
- E) Kül Tigin Yazıtı

12. Batı Türkçesinin ilk döneminin adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uygur Türkçesi
- B) Eski Oğuz Türkçesi
- C) Osmanlı Türkçesi
- D) Harezmi Türkçesi
- E) Çağatay Türkçesi

13. Türk edebiyatının bilinen ve Uygurlardan kalan ilk aşk şiiri aşağıdaki şairlerden hangisine aittir?

- A) Singu Seli Tutung
- B) Çisuya Tutung
- C) Kalım Keyşi
- D) Aprınçur Tigin
- E) Çuçu

14. Aşağıdakilerden hangisi Oğuz Türkçesinin devamı olan çağdaş lehçelerden biri değildir?

- A) Gagauz Türkçesi
- B) Türkmen Türkçesi
- C) Kumuk Türkçesi
- D) Türkiye Türkçesi
- E) Azerbaycan Türkçesi

15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü daralmasına örnek vardır?

- A) Yapmadığı bir bu kalmıştı.
- B) Bu hâle güler misin, ağlar mısın?
- C) Sen misin bana bunu söyleyen?
- D) Sensiz buralarda yaşanmıyor, dedi.
- E) Gün olur, alır başımı giderim.

16. Aşağıdakilerin hangisinde vurgunun yerinin değişmesi sözcüğün anlamını da değiştirir?

- A) Yapay
- B) Yapmak
- C) Yapı
- D) Yapıt
- E) Yapma

17. Hece kaynaşması alan sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) nasıl
- B) daracık
- C) inatçı
- D) anne
- E) pembe

18. Türkçenin ses sistemi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Sözcük başında “c, f, ğ, h, j, l, m, n, p, r, ş, v, z” ünsüzleri bulunmaz.
- B) Sözcük ya da hece sonunda belirli ünsüz çiftleri bulunabilir.
- C) Sözcük sonunda “b, c, d, g” ünsüzleri bulunmaz.
- D) Ünlüleri bağlamak için “y, ş, s, n” kaynaştırma harfleri kullanılır.
- E) Sözcük kökünde ikiz ünsüz / uzun ünsüz yoktur.

19. Aşağıdakilerden hangisi yabancı kökenli sözcüklerden biri değildir?

- A) Hukuk
- B) Bölüm
- C) Adalet
- D) Eser
- E) Kader

20. Aşağıdakilerden hangisi ünlülerin sınıflandırma ölçütlerinden biri değildir?

- A) Darlık-genişlik
- B) Düzlük-yuvarlaklık
- C) Ötümlülük-ötümsüzlük
- D) Uzunluk-kısalık
- E) Artlık-önlük

CEVAP	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ANAHTARI	B	A	C	E	A	D	B	E	E	A	C	B	D	C	D	E	A	D	B	C

TÜRK DİLİ-I

2016 GÜZ DÖNEM SONU 3300-A

1. Kazakça, Karakalpakça ve Nogaycanın bağlı bulunduğu Türk yazı dili aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kıpçak Türkçesi
- B) Bulgar Türkçesi
- C) Sibirya Türkçesi
- D) Oğuz Türkçesi
- E) Uygur Türkçesi

2. Resmî dilden farklı olarak ulusüstü, uluslararası kuruluşların kendi birimleri arasındaki iletişimde yazılı ve sözlü olarak yaygın biçimde kullandığı dile ne ad verilir?

- A) Çalışma dili
- B) Lingua franca
- C) Yardımcı resmî dil
- D) Bölge dili
- E) Ana dili

3. muşamma > muşamba örneğinde görülen ses olayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benzeşme
- B) Ötümlüleşme
- C) Göçüşme
- D) Aykırılaşma
- E) Dudaksıllaşma

4. "Gözlükçülük" sözcüğünün tabanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) görmek
- B) göz
- C) gözü
- D) gözlük
- E) gözlükçü

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne bir söz öbeğinden oluşmamıştır?

- A) Yargıç bütün anlatılanları dinledikten sonra son kararını verdi.
- B) Dün birkaç kişi mahallenin sorunlarını çözmek için valiyle görüştü.
- C) Portakal çiçeklerinin mis gibi kokusu sarmıştı koca şehri.
- D) Beğenilen sanatçı ayakta alkışlanınca gözyaşlarını tutamadı.
- E) İki tiyatrocu sahnede yıllarca beğenilerek izlenen oyunlarını son kez sergilediler.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlama öbeği vardır?

- A) Kardeşim bilgisayar almak için bir yıldır para biriktiriyor.
- B) Sınıfta tek başına oturan bir öğrenci olduğunu söylediler.
- C) Yazar kısa öykülerle başlamış işe, romana sonradan geçmiş.
- D) Çalışkan fakat hırslı bir kişiliği vardı.
- E) Keskin sirke küpüne zarar sözünü o kavgada anlamıştım.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisi özne, dolaylı tümleç ve yüklemden oluşmuştur?

- A) Anadolu türkülerini bu güzel kasabada duydum.
- B) Yazdıklarına bakılırsa, Ayşe ile Sema önceden tanışıyorlardı.
- C) Atatürk Meydanı'nın bir arka sokağındaki küçük bir evde büyüdüm.
- D) Şehrin en kalabalık semtlerinde yaşayan bu insanlar hep bir telaş içindeydi.
- E) Gecenin bir yarısı yokuştan aşağı inerken şehrin sustuğunu hissettim.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tekrar öbeği, ismi nitelemiştir?

- A) Dersten çıkıp gülerек kantine gitmişlerdi.
- B) Ne zaman doğru dürüst konuşacaksın bizimle?
- C) Tek düşündüğüm oradan sağ salim çıkıp eve varmaktı.
- D) Yeşil gözlerinden iplik iplik yaşlar iniyordu.
- E) Gelecekte neler yapacağını uzun uzun anlattı.

9. İki veya daha fazla sözcükten oluşan, anlatım gücünü artırmak için az çok mantık dışına kayan, gerçek anlamından uzak, ilgi çekici bir anlam yüküne sahip, bazı sözcükleri değişmeyip bazıları değişebilen, toplum tarafından ortaklaşa benimsenen kalıplaşmış söz gruplarına ne ad verilir?

- A) Argo
- B) Birleşik söz
- C) Alkış
- D) Deyim
- E) Atasözü

10. Türk dünyasında atasözü yerine kullanılan terimler aşağıdakilerden hangisinde birlikte ve doğru olarak verilmiştir?

- A) Nakıl, mecaz
- B) Tabir, ıstılah
- C) Makal, nakıl
- D) Tabir, mecaz
- E) Makal, mecaz

11. Türk argosunda kullanılan alıntı sözcüklerin çok büyük bir kısmının alındığı dil aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İtalyanca
- B) Rumca
- C) Farsça
- D) Arapça
- E) Ermenice

12. Yüzde iki yabancı sözcük oranıyla Türkçenin en sade metinlerinden biri kabul edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Atabetü'l-Hakâyık
- B) Orhun Yazıtları
- C) Kutadgu Bilig
- D) Dede Korkut Oğuznameleri
- E) Dîvânu Lugâti't-Türk

13. Türkçenin içinde bulunduğu coğrafyadaki farklı kültürlerle yaşadığı ilişkiler sonucunda söz varlığındaki etkileşim ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gelişme
- B) Çeşitlenme
- C) Kısırlaşma
- D) Zenginleşme
- E) Güçlenme

14. Türkçedeki akrabalık adları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Akrabalık düzeylerini bildirir.
- B) Türkçede en uzak akrabaya kadar ayrı ayrı akrabalık adları vardır.
- C) Aile bireylerinin belirlenmesinde ayırt edicidir.
- D) Cinsiyet bildirmez.
- E) Kimi akrabalık adları, bu adla bir yakını tanımlayan kişinin medeni durumunu da belirtir.

15. Aşağıdakilerden hangisi Türkçenin dünya dillerine verdiği sözcüklerden biri değildir?

- A) kazan
- B) döviz
- C) sarma
- D) köşk
- E) ocak

16. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'ye marka adı olarak gelen, zamanla Türkçenin söz varlığına tür adı olarak geçen sözcüklerden biridir?

- A) abaküs
- B) abajur
- C) broş
- D) enflasyon
- E) jakuzi

17. Aşağıdakilerden hangisi radyo ve televizyonlarda Türkçenin bozuk biçimde kullanılmasını önlemek için alınacak önlemlerden biri değildir?

- A) Günlük izleme oranının artırılması
- B) Çalışanlara hizmet içi eğitim verilmesi
- C) Sunucu ve muhabir seçiminde titizlik gösterilmesi
- D) Yayımcı kuruluşun öz denetimini yapması
- E) Dil konusunda duyarlı davranılması

18. Günümüzde dünya dilleri arasında etkileşimde en çok rol oynayan dil aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusça
- B) Almanca
- C) Fransızca
- D) İspanyolca
- E) İngilizce

19. Aşağıdakilerden hangisi Türkçe konuşurlarının sorunlarından biri değildir?

- A) Türkçenin dil bilgisi kurallarını kavrayamaması
- B) Türkçenin anlatım gücü ile donanmamış olması
- C) Diller arası etkileşim sonucu bir dilden başka dile sözcüklerin geçmesi
- D) Yabancı kökenli sözcükler kullanma eğilimi göstermesi
- E) Türkçenin yazım kurallarını kavrayamaması

20. Aşağıdakilerden hangisi dilin kullanımı sırasında ortaya çıkan sorunlardan biri değildir?

- A) Sözcüklerin yanlış söylenmesi
- B) Dilin sözcük sayısının az olması
- C) Sözcüklerin yanlış yazılması
- D) Sözcüklere yanlış anlam yüklenmesi
- E) Cümlelerin öğeleri arasındaki uyumsuzluktan kaynaklanan anlatım bozukluğu

CEVAP	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ANAHTARI	A	A	D	E	A	D	C	D	D	C	B	C	C	D	B	E	A	E	C	B

TÜRK DİLİ-I

2015 GÜZ DÖNEM SONU 3300-A

1. Bilimsel bakımdan dilin özellikleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Dilin temeli sestir.
- B) Dilde nedensellik ilkesi esastır.
- C) Dil, bir sistemdir.
- D) Dil, toplumsal katmanlara göre değişir.
- E) İlkel dil, gelişmiş dil diye bir ayrım vardır.

2. İlk Türkçe döneminde aileden ilk ayrılan üye aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yakutça
- B) Kumukça
- C) Kazakça
- D) Ana Bulgarca
- E) Karayca

3. Aşağıdakilerden hangisi kültürü oluşturan başlıca öğelerden biri değildir?

- A) Gelenek ve görenekler
- B) Tercih edilen meslekler
- C) Ahlaki değerler
- D) Davranış kalıpları
- E) Halk dansları

4. Aşağıdakilerden hangisi kültürel değişmelerin nedenleri arasında yer almaz?

- A) Ahlak anlayışı
- B) Ekonomik unsurlar
- C) Başka kültürlerle karşılaşma ve etkileşim
- D) Sosyopolitik unsurlar
- E) Teknolojik unsurlar

5. Osmanlı Devleti içerisinde Latin harflerini kullanan ilk topluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arnavutlar
- B) Sırplar
- C) Bulgarlar
- D) Macarlar
- E) Ermeniler

6. Türkçe ve millî edebiyat akımının güçlenmesine büyük katkı sağlayan “Yeni Mecmua” adlı derginin çıkarılmasına öncülük eden kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Omer Seyfettin
- B) Ali Canip
- C) Şemsettin Sami
- D) Halide Edip
- E) Ziya Gökalp

7. Asıl işlevi konuşmada anlamın ve uyumun daha açık hâle getirilmesi ve yüksek bilgi içeren içeriğin veya düşük olasılığın ifade edilmesidir.

Yukarıdaki tanım aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Berkitme vurgusu
- B) Durak
- C) Durgu
- D) Ahenk vurgusu
- E) Tonlama

8. Türk alfabesi ile ilgili aşağıdaki özelliklerden hangisi yanlıştır?

- A) Geleneksel olması
- B) Başka alfabelerden alınmış ç, ö, ü gibi harflerin bulunması
- C) 29 harf ve 2 ayırıcı işareten oluşması
- D) Ses birim - yazı birim karşılıklığını esas alması
- E) Alfabadeki harflerin her birinin genel olarak tek ses değerini göstermesi

9. Biçimbirim ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ses ve yapı yönünden anlamlı en küçük ögelerdir.
- B) Sözcük ya da ek olabilir.
- C) Sözcük diziminde sıralanırken yapım eki çekim ekinden önce gelmek zorundadır.
- D) Ses uyumlarına bağlı olarak değişebilir.
- E) Hece sayısı ile biçimbirim sayısı arasında doğrudan bir ilişki vardır.

10. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi "ağırbaşlılık" kavramına bir örnektir?

- A) Aman diyene kılıç kalkmaz.
- B) Çocuğun yediği helal, giydiği haram.
- C) Ağırılık altın kale, hafiflik başa bela.
- D) Kardeşin büyüğü baba, küçüğü evlat yerine geçer.
- E) Yuvayı dişi kuş yapar.

- 11. Bir dilin söz varlığında kişilerarası iletişimde alışkanlık hâlinde kullanılan, dilin toplumsal kullanımına göre farklılık gösterebilen ve ait olduğu toplumun kültürel yapısını, dünya görüşünü ve kişilerin birbirlerine karşı tavırlarını sergileyen terimlerdir.**

Yukarıdaki tanım aşağıdaki kavramlardan hangisine aittir?

- A) Argoya
- B) Ağız ögelerine
- C) İlişki sözlerine
- D) Alıntı sözlere
- E) Mecaza

12. Türkçenin yapı bakımından dâhil olduğu dil grubu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tek heceli diller
- B) Bükünlü diller
- C) Sondan eklemeli diller
- D) Yalınlayan diller
- E) Kaynaştırıcı diller

13. Türk dilinin dünya dillerine etkisi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Türkler bilim, teknik ve uygarlıkta üretken; dünya siyasetinde egemen oldukları dönemlerde başka dillere sözcük vermişlerdir.
- B) Türkçenin en fazla sözcük aldığı dil Fransızcadır.
- C) Alıntıladığımız herhangi bir sözcük olmamasına karşın Rumenceye verdiğimiz Türkçe sözcük sayısı birkaç yüzdür.
- D) Dünya dillerinin söz varlığına Türkçenin verdiği sözlerden en çok bilineni "yoğurt" sözcüğüdür.
- E) Dünya dillerindeki Türkçe alıntıların eski ve yeni oluşlarına göre bir değerlendirme yapıldığında en son verdiğimiz sözcüklerin döner ve dolmuş olduğu görülür.

14. Aşağıdakilerin hangisi Orhon Yazıtları'na etkisi olan dillerden biri değildir?

- A) Çince
- B) Sanskritçe
- C) Tibetçe
- D) Farsça
- E) Hintçe

15. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi Arapça veya Farsça değildir?

- A) namert
- B) gayrimenkul
- C) yönelim
- D) hemcins
- E) mabeyn

16. Türkçeden en çok sözcük alan dil aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rusça
- B) Bulgarca
- C) Farsça
- D) Arnavutça
- E) Sırpça

17. Aşağıdakilerden hangisi Türkçenin sorunlarından biri değildir?

- A) Sözcüklerin yanlış söylenmesi
- B) Sözcüklerin yanlış anlamda kullanılması
- C) Sözcüklerin yanlış yazılması
- D) Söz varlığında bulunan sözcük sayısının fazla olması
- E) Cümlelerde ögeler arası uyumsuzluklar olması

18. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) kültür ateşesi
- B) meyva
- C) müdail
- D) kurdele
- E) insiyatif

19. Bilimi oluşturan verilerin ve bilgilerin sözlü, yazılı, görsel, işitsel ve deneysel olarak işlenmesini, üretilmesini, geliştirilmesini, aktarılmasını sürekli bir biçimde sağlayan dillerdir.

Yukarıdaki tanım aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Bilim dili
- B) Kültür dili
- C) Sanat dili
- D) Genel dil
- E) Resmî dil

20. Türkçenin okullarda zorunlu ders haline getirilmesinin gerçekleştiği dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İslahat
- B) II. Meşrutiyet
- C) Tanzimat
- D) I. Meşrutiyet
- E) Cumhuriyet

CEVAP	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ANAHTARI	E	D	B	A	A	E	B	A	E	C	C	C	B	D	C	E	D	D	A	B

TÜRK DİLİ-I

2014 GÜZ DÖNEM SONU 3300-A

1. Resmî dil ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Her resmî dil aynı zamanda devlet dilidir.
- B) Her ülkenin anayasasında resmî dili bildirilmeyebilir.
- C) Bir ülkenin tamamında veya bir bölgesinde yönetim dili olarak kullanılan dildir.
- D) Birleşmiş Milletlerin resmî dilleri ile Avrupa Birliğinin resmî dil sayısı farklıdır.
- E) Yasal statüsü bulunan dildir.

2. Yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan dilleri belirleyen kuruluşun kısa adı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) UNESCO
- B) UNICEF
- C) WHO
- D) UN
- E) EU

3. Aşağıdaki ifadelerden hangisi dilin “Dil toplumsal ve ulusal bir kurumdur.” olma özelliğiyle ilişkilidir?

- A) Dile doğaya müdahale edilebildiği kadar müdahale edilebilir.
- B) Sözlü dil yazılı dilden veya yazılı dil sözlü dilden üstün değildir.
- C) Yeryüzünün tarihî veya modern bütün dilleri gerçek anlamda çok gelişmiş sistemlerdir.
- D) Dil, konuşurlar için kültürel ve kimlikle ilgili ortak değerleri ifade eder.
- E) Dil zamana, coğrafyaya ve toplumsal katmanlara bağlı olarak sürekli değişir ve gelişir.

4. Unlem kuramıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Dilin doğuşu, insanların duygularını ifade etmesiyle ilişkilidir.
- B) Yeryüzündeki bütün diller, tek ana dilden gelişmiştir.
- C) Yeryüzündeki diller, farklı kaynaklardan gelişmiştir.
- D) Dil, ilkel insanların nesneleri sesle anlatmaya çalışmasından doğmuştur.
- E) İnsan dilleri, hayvan seslerinin taklidi esasına dayanır.

5. Aşağıdakilerden hangisi Eski Uygur Türklerinin farklı kültürlerden kendi dillerine yaptıkları çevirilerden biri değildir?

- A) Prens Kalyanamkara ve Papamkara Hikâyesi
- B) Maytrisimit
- C) Seküz Yükmek
- D) Oğuz Kağan Destanı
- E) Kuanşi Im Pusar

6. Uygur Türklerinin ulusal birliğinin bozulması sonucunda güneye doğru hareket etmelerini konu edinen destan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Göç Destanı
- B) Türeyiş Destanı
- C) Yaratılış Destanı
- D) Manas Destanı
- E) Şu Destanı

7. Yeni Lisan hareketini başlatan şahsiyetler aşağıdakilerin hangisinde birlikte ve doğru verilmiştir?

- A) Şinasi-Namık Kemal
- B) Ali Canip-Ömer Seyfettin
- C) Sadri Maksudi Arsal-Yusuf Akçura
- D) Ziya Paşa-Abdülhak Hamit
- E) Ziya Gökalp-Fuat Köprülü

8. Aşağıdakilerin hangisinde yapılacak bir değişiklik sözcükte veya söz diziminde anlamı değiştirmez?

- A) Vurgu
- B) Tonlama
- C) Durgu
- D) Durak
- E) Hız

9. Zamirlerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Zamir kökleri çekimde değişikliğe uğrayabilir.
- B) Aitlik eki -ki bulunan yapılar, cümlede zamir işlevi kazanabilir.
- C) Bir adın ya da ad öbeğinin yerini tutar.
- D) Üçüncü kişi zamiri aslında işaret sıfatıdır.
- E) Türkçede başka dillerden alınan zamirler vardır.

10. “Birisiz sezecek olsa kim bilir ne dedikodular çıkarılırdı.” cümlesinde “birisiz” sözcüğünün türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Belirsizlik sıfatı
- B) Son çekim edatı
- C) Sıralama bağlacı
- D) İsim
- E) Belirsizlik zamiri

11. “İmge” sözcüğünün üretilme biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarama
- B) Derleme
- C) Birleştirme
- D) Örnekseme
- E) Kısaltma

12. İkilemelerde az heceli sözcük genellikle önce, çok heceli ise sonra gelir. Buna göre aşağıdaki ikilemelerden hangisi diğerlerinden farklıdır?

- A) Apar topar
- B) Kıt kanaat
- C) Tatlı sert
- D) Zehir zemberek
- E) Çul çaput

13. “Deyimler yargı bildirmezler.” ifadesine göre aşağıdakilerden hangisi deyim olamaz?

- A) Yel yeperek yelken kürek
- B) Sıcaklığı sıcaklığına
- C) Gözü yollarda kalmak
- D) Ayağını yorganına göre uzat
- E) Bir ayağı çukurda olmak

14. Aşağıdakilerden hangisi “aile” konulu bir atasözüdür?

- A) Ağırlık altın kale, hafiflik başa bela.
- B) At ölür meydan kalır, yiğit ölür şan kalır.
- C) Yuwayı dışı kuş yapar.
- D) Aman diyene kılıç kalkmaz.
- E) Gelmek misafirin, gitmek ev sahibinin elinde.

15. Aşağıdakilerden hangisi “yiğitlik” konulu atasözlerinden biri değildir?

- A) At binenin, kılıç kuşananındır.
- B) Aman diyene kılıç kalkmaz.
- C) At ölür meydan kalır, yiğit ölür şan kalır.
- D) Güzel gözünden, yiğit sözünden belli olur.
- E) Her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır.

16. Aşağıdakilerden hangisi argonun özelliklerinden biri değildir?

- A) Eski sözlerden veya ağız unsurlarından yararlanılması
- B) Ortülü sözler kullanılması
- C) Bir dil içerisinde sonradan türemiş anlatım biçimi olması
- D) Hayvanların ve eşyaların konuşturulması ve canlandırılması
- E) Toplumda sadece üst gruplar tarafından kullanılması

17. Türkçede kullanılan ilişki sözlerinden biri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Inceldiği yerden kopsun.
- B) Sıhhatler olsun.
- C) Çevir kazı yanmasın.
- D) Ocağı sönsün.
- E) Gözüne dizine dursun.

18. İlk Türk yazı dili ürünü olmasına karşın Orhon Yazıtları’nda kullanılan dilin işlevliliğinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Noktalama işaretlerinin kullanılmaması
- B) Kurallı bir dilbilgisine sahip olması
- C) Taştan yapılmış anıta yazılmış olması
- D) Sözcüklerin mecaz anlamlarının oluşmaması
- E) Deyimlere yer verilmemesi

19. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Olur mu
- B) Mademki
- C) Elazığ’lı
- D) Hem de
- E) Rüzgâr

20. Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde hatalı yumuşatma vardır?

- A) Metodu
- B) Bandı
- C) Kasedi
- D) Rengi
- E) Çiçeği

CEVAP	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ANAHTARI	A	A	D	A	D	A	B	E	E	E	D	C	D	C	B	E	B	B	C	C